

Metodyka inwentaryzacji oraz oceny stanu ochrony poczwarówki zwężonej (*Vertigo angustior*) dla obszaru Natura 2000 Moczary PLH180026

Marta Potoczek

W Obszarze PLH180026 Moczary znajdują się trzy stanowiska *V. angustior* (Przystół, Syhawka i Bandrów). W związku z wykonaniem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 **Moczary PLH180026** w województwie podkarpackim zostanie przeprowadzona inwentaryzacja pięciu nowych potencjalnych miejsc występowania poczwarówki zwężonej (*Vertigo angustior*). Podczas inwentaryzacji badane będą płaty siedliska odpowiadające wymaganiom siedliskowym poczwarówki (czyli podmokłe łąki, młaki i torfowiska). Potencjalne miejsca występowania *V. angustior* zostaną wybrane na podstawie mapy fitosocjologicznej.

Na każdym stanowisku (zarówno tam gdzie występowanie poczwarówki zwężonej stwierdzono w latach wcześniejszych, jak również na potencjalnych stanowiskach), na wybranych poletkach będą pobierane próby ilościowe mięczaków. W tym celu z każdego poletka, z powierzchni wyznaczonej ramką o wymiarach 25x25 cm zostanie pobrana próba złożona z następujących komponentów: (a) ściółki i rozkładających się liści np. turzyc; (b) ściętych do powierzchni gleby roślin, a także zgrabionych z gruntu szczątków; (c) gleby i korzonków pobranych do głębokości ok. 2 cm. Po przewiezieniu prób do laboratorium będą analizowane poszczególne komponenty próby oddzielnie. Zidentyfikowane w toku takiego postępowania osobniki poczwarówki zwężonej zostaną policzone. Aby określić wartość wskaźnika, zlicza się osobniki zebrane we wszystkich próbach, sumuje powierzchnię zbadanych prób, a następnie wylicza, ile osobników przypada na 1 m². Ślimaki można posortować i podzielić na dorosłe (posiadające w pełni wykształconą armaturę) i młode (brak wykształconych ząbków). Obecność młodych osobników świadczy o tym, że populacja rozradza się, co daje dobre perspektywy na przyszłość. Liczbę stwierdzonych młodych można zanotować w opisie stanowiska. Podobnie można zapisać liczbę stwierdzonych pustych muszli, jednak do wyliczenia wartości zagęszczenia należy używać tylko liczebności żywych osobników. Metodyka badań oparta jest o metodykę monitoringu gatunków GIOŚ i zarówno inwentaryzacja nowych stanowisk jak i monitoring występujących na Obszarze Natura 2000 Moczary stanowisk *V. angustior* zostanie wykonana zgodnie z tą metodyką.

Na wszystkich stanowiskach *V. angustior* zostanie przeprowadzona ocena stanu zachowania gatunku. Wynikiem badań będą wypełnione karty

obserwacji/stwierdzenia gatunku na stanowisku (wraz ze stanem ochrony gatunku na stanowisku). Karty obserwacji/stwierdzenia gatunku na stanowisku są tożsame z kartami obserwacji/stwierdzenia gatunku w obszarze Natura 2000. Ocena stanu ochrony gatunku *V. angustior* w obszarze zostanie dokonana po wcześniejszej ocenie stanu ochrony na poszczególnych stanowiskach, na których stwierdzono osobniki *V. angustior*. W związku z tym do oceny stanu ochrony gatunku w obszarze nie potrzebna jest karta dla obszaru a wystarczy karta dot. oceny stanu ochrony gatunku *V. angustior* na stanowisku, ponieważ na podstawie oceny stanu ochrony na stanowisku określa się ocenę stanu ochrony dla obszaru Natura 2000.

W obszarach obejmujących płaty siedliska odpowiadające wymaganiom siedliskowym poczwarówki zostaną założone stanowiska monitoringowe. Na monitorowanych stanowiskach zostanie wybranych co najmniej 8 poletek monitoringowych, stanowiących fragment siedliska o dogodnych dla poczwarówki zwężonej warunkach ekologicznych, o powierzchni nie mniejszej niż 1m². Na wybranych poletkach zostaną pobrane próby ilościowe mięczaków (wg. wyżej opisanej metodyki).

Karta obserwacji gatunku *V. angustior* na stanowisku

Karta obserwacji gatunku na stanowisku	
Kod i nazwa gatunku	<i>Kod gatunku wg Dyrektywy Siedliskowej oraz nazwa polska, łacińska, autor wg aktualnie obowiązującej nomenklatury</i>
Nazwa stanowiska	
Typ stanowiska	<i>Referencyjne/badawcze</i>
Obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	<i>Obszary Natura 2000, rezerваты przyrody, parki narodowe i krajobrazowe, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne itd.</i>
Współrzędne geograficzne	<i>Podać współrzędne geograficzne (GPS) stanowiska</i>

	N:XX°XX'XX", E:XX°XX'XX" (WSG84)
Wysokość n.p.m.	<i>Podać wysokość n.p.m.</i>
Powierzchnia stanowiska	<i>Wpisać powierzchnię: w ha/a</i>
Opis stanowiska	<i>Podać nazwę miejscowości lub najbliższej (najbliższych) miejscowości, nazwę gminy oraz opis ułatwiający zlokalizowanie stanowiska w terenie</i>
Charakterystyka siedliska gatunku na stanowisku	<i>Krótką charakterystyką siedliska; typ siedliska, rodzaje siedlisk w otoczeniu stanowiska</i>
Informacje o gatunku na stanowisku	<i>Syntetyczne informacje o występowaniu gatunku na stanowisku, dotychczasowe badania i inne istotne fakty. Wyniki monitoringu z lat poprzednich</i>
Obserwator	<i>Imię i nazwisko wykonawcy monitoringu</i>
Daty obserwacji	<i>Daty wszystkich obserwacji</i>

Ocena stanu ochrony gatunku *V. angustior* na stanowisku

Stan ochrony gatunku na stanowisku				
Parametr/Wskaźniki		Wartość wskaźnika i komentarz		Ocena
Populacja	Zagęszczenie			
Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska			
	Stopień zarośnięcia			
	Stopień wilgotności			
	Fragmentacja siedliska			
Perspektywy zachowania		<i>Krótko opisać jak kształtują się perspektywy zachowania tego stanowiska – na podstawie tych danych uzasadnić ocenę</i>		
Ocena ogólna				

Lista najważniejszych aktualnych i przewidywanych oddziaływań (zagrożeń) na gatunek i jego siedlisko na badanym stanowisku (w tym aktualny sposób użytkowania, planowane inwestycje, planowane zmiany w zarządzaniu i użytkowaniu); kodowanie oddziaływań/zagrożeń zgodne z Załącznikiem E do Standardowego Formularza Danych dla obszarów Natura 2000; wpływ oddziaływania: „+” – pozytywny, „-” – negatywny, „0” – neutralny; intensywność oddziaływania: A – silna, B – umiarkowana, C – słaba.

Aktualne oddziaływania				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis

Zagrożenia (przyszłe przewidywalne oddziaływania)				
Kod	Nazwa	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis

Inne informacje	
Inne wartości przyrodnicze	<i>Inne obserwowane gatunki zwierząt i roślin z załączników Dyrektywy Siedliskowej i Ptasiej: gatunki zagrożone (Czerwona księga)</i>
Gatunki inwazyjne	<i>Wymienić gatunki (nie tylko mięczaków) albo wpisać „nie stwierdzono”</i>
Wykonywane działania ochronne	<i>Syntetyczny opis. W kontekście prawdopodobnych zmian (zmiany form użytkowania, zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym mogące wpłynąć na siedlisko i populację gatunku.</i>
Propozycje wprowadzenia działań ochronnych	<i>J.w.</i>
Inne uwagi	<i>Wszelkie inne uwagi związane z prowadzonymi pracami. W tym przede wszystkim informacje istotne dla dalszego planowania monitoringu (metodyka prac; wskaźniki, które jeszcze powinny być badane, optymalny czas prowadzenia badań itp.)</i>
Dokumentacja fotograficzna i kartograficzna	<i>Załączniki do bazy danych (w wersji elektronicznej): Minimum 2 zdjęcia na stanowisko (gatunek, siedlisko)</i>

